

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Стаменка Славейкова Митова

преподавател към Катедра „Кинезитерапия“ на Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“ при Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, в качеството си на член на научното жури, съгласно Заповед № 689 / 30.06.2020 г. на Ректора на НСА „Васил Левски“ по процедурата за публична защита за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“

на

ЯНИ ГЕОРГИЕВ ШИВАЧЕВ

с дисертационен труд на тема:

**„ВТОРИЧНА ПРЕВЕНЦИЯ НА МЕКОТЪКАННИТЕ УВРЕЖДЕНИЯ В
ОБЛАСТТА НА КОЛЯНОТО ПРИ СПОРТИСТИ“**

област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

професионално направление: 7.4. Обществено здраве

научна специалност: „Кинезитерапия“

Научен ръководител: Доц. Гергана Ненова, д.н.

Докторант **Яни Георгиев Шивачев** завършва „Рехабилитация“ ОКС „професионален бакалавър“ през 2012 г. в Медицински университет „проф. д-р П. Стоянов“ - Варна и през 2014 г. придобива магистърска степен „Кинезитерапия“ в Национална спортна академия „Васил Левски“ – София. От 2015 г. е асистент към УС „Кинезитерапия“, факултет Обществено здравеопазване, МУ Варна. Научните му интереси са в областта на кинезитерапията.

Има публикации в периодични научни издания, както и участия в наши и международни научни форуми - XI-та конференция на БААСТ ESSKA live-surgery (Варна, 11-14 Май, 2017), 28-ма Асамблея на ИМАБ (Варна, 16 Май 2018; 9-12, Май 2019), Първа Международна конференция по сколиотичен мениджмънт (Турция, 12-13 Април, 2019), 10-та Югоизточна Европейска Конференция за химиотерапия, инфекции и рак (Черна Гора, 17-20 Октомври, 2019).

Избраната тема за дисертационен труд е изключително интересна и актуална необходима е за профилактичната и лечебната практика както за благосъстоянието на индивида, така и за подобряване качеството на живота му.

Въпросите, свързани с частично или тотално разкъсване на предна кръстна връзка, лезия на менискус, руптура на медиален колатерален лигамент, навяхвания и

мускулни растежния, са обект на широк интерес. Причините за тези травми могат да имат различна етиология: неправилно натоварване на коленния комплекс при различни физически активности, неадекватно протичане на възстановителния процес при вече настъпила травма, нездравословен начин на живот и др. Ежедневно коленният комплекс е подложен на различни по сила и големина натоварвания ангажиращи статико-динамичните му компоненти. Коляното е носеща структура, която поема големи натоварвания както при локомоторни дейности, така и при по-специфични модели на движение. Добрият мускулен баланс, лигаментарният апарат и ставните повърхности определят нейния контрол и стабилност, като всяка една травма на меките тъкани води до функционални нарушения на ставата. По тази причина темата на дисертационния труд за „ВТОРИЧНА ПРЕВЕНЦИЯ НА МЕКОТЪКАННИТЕ УВРЕЖДЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА КОЛЯНОТО ПРИ СПОРТИСТИ“ е много актуална и интересна за теорията и практиката на кинезитерапията.

Дисертационният труд е с обем 110 стандартни страници и е структуриран в четири глави. Включва 22 таблици, 45 фигури и 5 приложения. Библиографията съдържа 140 източници, от които 29 на кирилица и 111 на латиница.

Структуриран е според изискванията за този вид научни разработки и съответства на специфичните изисквания на обучаващото звено. Съдържа въведение, четири глави, посветени на проведеното научно проучване (методика на проучването и методи на изследването, авторска кинезитерапевтична методика, резултати и дискусия), последвани от изводи, препоръки и приноси.

Литературният обзор е разработен в пряка връзка с темата на изследването, направена е задълбочена литературна справка. С логическа последователност, професионално и изчерпателно са разгледани проучванията на различни автори за честота на уврежданията в областта на коляното при спортисти, както и рисковите фактори за мекотъканни увреждания в областта на коляното. Прави впечатление правилната интерпретация на научните данни с оглед значението им за аналитично насочване на методите за рехабилитация в различните периоди на експерименталния модел.

Авторите са цитирани коректно, спазвайки единен стандарт. Въз основа на литературния обзор е изведена работна хипотеза.

Формулираната цел отговаря на темата на дисертационния труд и същността на проведения научен експеримент. Произтичащите от нея пет задачи са конкретни и

ясни. Те напълно са реализирани с проведените изследвания и са в логическа връзка с направените изводи.

Наблюдението обхваща периода от месец юли 2016 - месец юли 2017 г., с разрешение №55 на Комисията по етика на научните изследвания на Медицински университет-Варна. В проучването са включени 60 изследвани лица – 45 футболисти, 10 баскетболисти и 5 хандбалисти, след оперативно лечение – артроскопска реконструкция на предна кръстна връзка, разпределени по-равно в две групи - експериментална и контролна. 30-те от изследваните лица са включени в експерименталната група, а останалите 30 лица в контролната група - всички с мекотъканни увреждания в областта на колянната става, след оперативна интервенция и проведена кинезитерапия.

Най-съществената част на дисертационния труд е методиката за кинезитерапия при лица с артроскопска реконструкция на предна кръстна връзка. Тя е съобразена напълно с принципите и съвременните тенденции за възстановяване функцията и стабилизацията на коленния комплекс и възвръщане към трудова и спортна дейност.

Професионалният опит и добрата квалификация на докторанта му позволяват да изгради експерименталната си работа върху правилна постановка, в рамките на неговата компетентност.

Целта, задачите, средствата, методичните указания и периодите на кинезитерапевтичният курс са описани точно и ясно. Представена е кинезитерапевтична програма при лица с артроскопска реконструкция на предна кръстна връзка, упражненията са добре подбрани, дадени са в правилна последователност, онагледени са и потвърждават компетентността на докторанта. Те водят до комплексно повлияване на изследвания контингент, дават възможност за методически правилно дозиране, развитие и усложняване на кинезитерапевтичната процедура.

В трета глава „Резултати и анализ” са представени и анализирани данните от изследваните показатели. Обработени са добросъвестно и прецизно.

Статистическите параметри са приложени вярно и научно издържано. Интерпретирани са точно и показват предимствата на предложената и апробирана от докторанта кинезитерапевтична методика по отношение на артроскопска реконструкция на предна кръстна връзка с фокусиране върху превенция на мекотъканните увреждания в областта на коляното при спортисти.

На базата на получените резултати са формулирани шест извода, които обективно отразяват представения фактически материал, произтичат от проведеното изследване и синтезират получените резултати.

Авторефератът е изработен в съответствие с изискванията и отразява правилно основните части на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение считам, че представеният докторски труд от **Яни Георгиев Шивачев** на тема: **„ВТОРИЧНА ПРЕВЕНЦИЯ НА МЕКОТЪКАННИТЕ УВРЕЖДАНЯ В ОБЛАСТТА НА КОЛЯНОТО ПРИ СПОРТИСТИ“**, има научно-теоретични и практически приноси.

Поради тези причини давам своята положителна оценка на проведеното научно изследване и предлагам на уважаемото Научно жури да гласува положително и да присъди на **Яни Георгиев Шивачев** образователната и научна степен **„Доктор“** област на висше образование: **7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Кинезитерапия“**.

17. 07. 2020 г.

Благоевград

Изготвил становището:

/доц. д-р Стаменка Митова/

OPINION

Assoc. Prof. Stamenka Slaveykova Mitova

Lecturer at the Department of Kinesitherapy of the Faculty of Public Health, Health Care and Sports at the Southwestern University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, in his capacity as a member of the scientific jury, according to Order № 689 / 30.06.2020 year of the Rector of NSA "Vasil Levski" under the procedure for public protection for awarding the educational and scientific degree
"DOCTOR"

on

YANI GEORGIEV SHIVACHEV
with a dissertation on the topic:

„SECONDARY PREVENTION OF SOFT TISSUE IN THE AREA OF THE KNEE IN ATHLETES“

field of higher education: 7. Health and sports
professional field: 7.4. Public Health
scientific specialty: "Kinesitherapy"

Scientific adviser: Assoc. Prof. Gergana Nenova, Ph.D.

PhD student Yani Georgiev Shivachev graduated in Rehabilitation Professional Bachelor's degree in 2012 at the Medical University "Prof. Dr. P. Stoyanov" - Varna and in 2014 obtained a master's degree "Kinesitherapy" at the National Sports Academy "Vasil Levski" - Sofia.

From 2015 he was an assistant to the Board "Massage Therapy" Faculty of Public Health, Medical Varna. His research interests are in the field of kinesitherapy.

There are publications in scientific periodicals, as well as participation in national and international scientific forums - XI-th Conference of BAAST ESSKA live-surgery (Varna, 11-14 May, 2017), 28th Assembly IMAB (Varna, May 16, 2018 ; 9-12 May 2019), First International Conference on scoliotic management (Turkey, April 12-13, 2019), 10th South East European Conference for chemotherapy, infections and cancer (Montenegro, 17-20 October 2019).

The topic chosen for the dissertation is very interesting and current necessary for prophylactic and therapeutic practice for the welfare of the individual and to improve the quality of life.

Issues related to the partial or total rupture of the anterior cruciate ligament, meniscus lesion, rupture of the medial collateral ligament, sprains and muscle growth, are the subject of great interest. The causes of these injuries may have different etiologies: improper loading of complex knee in different physical activities, improper conduct of the recovery process has already occurred in trauma, unhealthy lifestyle and others. The knee daily complex is subjected to a different power and size loads involving static and dynamic components. Knee is bearing structure that takes large loads as in locomotor activity and more specific movement patterns. Good muscle balance ligament apparatus and joint surfaces define its control and stability, each soft tissue injury leads to functional impairment of the joint.

For this reason, the topic of the dissertation for "SECONDARY PREVENTION OF SOFT TISSUE IN THE AREA OF THE KNEE IN ATHLETES" is very relevant and interesting for the theory and practice of kinesitherapy.

The dissertation has a volume of 110 standard pages and is structured in four chapters. Includes 22 tables, 45 figures and 5 applications. The bibliography contains 140 sources, of which 29 in Cyrillic and 111 in Latin.

It is structured according to the requirements for this type of scientific developments and fulfills the specific requirements of the teaching unit. It contains an introduction, four chapters on scientific studies (methodology of the study and methods of the study authors kinesitherapeutic methodology, results and discussion), followed by conclusions, recommendations and contributions.

Literature review was developed in direct relation to the subject of the study made a thorough reference. With consistent, professional and thoroughly examined studies of different authors frequency of lesions in the knee in athletes, as well as risk factors for soft tissue lesions in the knee. It is striking the correct interpretation of the scientific data with a view to their importance for analytical targeting methods for rehabilitation in different periods of the experimental model.

The authors are quoted correctly, the uniform standard. Based on the literature review is deduced working hypothesis.

Stated objective corresponds to the topic of the thesis and the nature of its scientific experiment. The ensuing five are specific and clear. They fully realized with the studies and are logically related to the lessons learned.

The monitoring covers the period from July 2016 - July 2017, with permission №55 of the ethics committee of research at the Medical University of Varna. The study included 60 subjects tested - 45 players, basketball players 10 and 5 handball players after surgery - arthroscopic reconstruction of the anterior cruciate ligament distributed more evenly into two groups - experimental and control. 30 of the test persons were included in the experimental group and 30 persons in the control group - all with soft-tissue lesions in the area of the knee joint after surgery, and physical therapy performed.

The most significant part of the thesis is the methodology for physical therapy in subjects with arthroscopic reconstruction of the anterior cruciate ligament. It complies fully with the principles and current trends to restore function and stabilization of the knee complex and return to work and sports activities.

Experience and good training skills allow him to build experimental work on proper staging within its jurisdiction.

The aim, tasks, resources, methodologies and guidelines periods kinesitherapeutical course are described clearly and accurately. Is presented kinesitherapeutic program for individuals with arthroscopic reconstruction of the anterior cruciate ligament, the exercises are well selected, are given in the correct sequence, illustrated are confirmed competence skills. They lead to complex influence of research contingent enable methodologically correct dosage development and complexity of kinesitherapeutic procedure.

In the third chapter "Results and Analysis" are presented and analyzed the survey data indicators. Processed fairly and accurately.

The statistical parameters are implemented correctly and scientifically sound. They are interpreted accurately and show the advantages of the kinesitherapeutic technique proposed and tested by the doctoral student in terms of arthroscopic reconstruction of the anterior cruciate ligament with a focus on the prevention of soft tissue injuries in the knee area in athletes.

Based on the results obtained are set out six conclusion that objectively reflect presented factual material resulting from this study and the results achieved.

Abstract is made in accordance with the requirements and properly reflect the main parts of the dissertation.

CONCLUSION

In conclusion, I believe that the doctoral dissertation presented by Yani Georgiev Shivachev on the topic: "SECONDARY PREVENTION OF SOFT TISSUE INJURIES IN

THE AREA OF THE KNEE IN ATHLETES" has scientific-theoretical and practical contributions.

For these reasons give its positive assessment of the scientific studies and suggest that the Honorable Scientific jury to vote positively and to award Yani Georgiev Shivachev educational and scientific degree "Doctor" field of higher education: 7. Health and sports, professional field 7.4. Public health, scientific specialty "Kinesitherapy".

17. 07. 2020 r.

Blagoevgrad

Prepared the opinion:

/Assoc. Prof. Stamenka Mitova /